

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Évesz évre 4. félévre 2., negyedévre 1 Ft.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 Ft

Budapest, 1938.

XIX. évfolyam, 12. szám.

Március hó 20

Ausztria beolvadt a nagy német birodalomba

1934 szeptember 27-én, Genfben, Anglia, Franciaország és Olaszország megállapodást írtak alá, amelyben ünnepélyesen garantálták — vajjon hányadszor? — Ausztria függetlenségét. Két hónappal ezelőtt — a folyó év januárjában — a római egyezmény tagállamainak: Ausztria, Magyarország és Olaszországnak képviselői Budapesten találkoztak; a tanácskozásokon Schuschnigg és Schmidt mint a független Ausztria kancellárja, illetve külügyminisztere vett részt.

Ez a független Ausztria nincs többé: önszántából, pártját rikkító egyöntetűséggel és minden képzeletet felülmúló lelkesedéssel a nagy német nemzettestbe olvadt, Csonkamagyarországgal pedig közvetlen szomszédja lett egy hetvenhatmilliós, ereje és szervezetsége teljében lévő nagyhatalomnak.

A történelem vihara néhány óra alatt és a rádió révén egész Európa nyilvánosságra előtt elsepert egy olyan helyzetet, amelyet a győzők husz esztendő óta az európai hazug béke és hazug biztonság: biztosítékának tekintettek és ezzel a párisi környéki békeszerződés — amelyek megtiltották Ausztria és Németország egyesülését — megkaplák a legvégső kézből csapást.

A magyar nemzet ösztinte örömmel üdvözli a bekövetkezett sorsfordulatot. Örömmel üdvözli elsősorban azért, mert a leggyőzöttek győzelmét, a békeszerződések őrjöngés gyengülését, a békeszerződések által teremtet érszakos helyzet felszámolását és az új,

igazságos európai elrendeződés hajnalát látja benne. De teljes melegséggel fordul világháború fegyverlőrsái, a háború utáni megaláztatásokban osztályostársai és azóta hűséges barátai felé abból az alkalomból is, hogy nagy-szerű, diadallal felérő sikert arattak.

A magyarság őszinte érzelmeit tolmácsolta tehát Sztójay Döme berlini magyar követ akkor, amikor március 15-én felkereste Mackensen német külügyi államtitkár és a következőket hozta tudomására:

A magyar kormány megbizta őt, hogy:

1. fejezze ki a vezérnek és kancellárnak legmelegbb szerencsekívánatait Ausztriának a Németbirodalommal való egyesítése alkalmából; és hangoz-

A független, önálló Ausztria utolsó órái...

Jelentette a Vasárnap, hogy Schuschnigg osztrák kancellár március 13-án tüzte ki a népszavazást, amelynek rendeltetése az lett volna, hogy Ausztria népe szavazással döntsön az ország további sorsa felől, válaszolva arra a kérdésre, kívánja-e fenntartani Ausztria függetlenségét, vagy az ország önállóságának feladásával, csatlakozni kíván-e Németországhoz?

Schuschniggnak a népszavazást ilyen közeli időpontra elrendelő határozata és a szavazás lebonyolításának tervezett módja, rendkívül nagy visszatetszést keltett úgy az osztrák nemzeti szocialisták körében, mint Németországban, amelynek vezére és kancellárja,

tassa különösen azt, mennyire tudják méltányolni Magyarországon, hogy az egyesítés vérontás nélkül történt;

2. adjon kifejezést annak az igen erős és örömteljes reménynek, hogy továbbra is jó és baráti szomszédi viszonyban maradjon a két ország.

A március 11-én végbement világpolitikai fordulat következményeit és kihatásait ma még senki sem mérheti fel. A magyar népnek ezekben a történelmi órákban meg kell őriznie teljes nyugalalmát, rendíthetetlen önbizalmát és a saját küldetésében való sziklaszilárd hitét.

Ausztria és Németország egyesüléséről az alábbi részletes tudósításunk tájékoztatja az olvasót:

Hitler Adolf, a népszavazás hirtelen kitézését és tervezett módját a Berchtesgadenben kötött német-osztrák megállapodással ellenkezőnek találta.

Dramai gyorsasággal peregték ezután az események. Schuschnigg kancellár március 11-én, pénteken délután, előbb elrendelte, hogy a 13-ára kitűzött népszavazás elmaradjon, illetve azt egyelőre bizonytalan időre elhalasztotta, majd, alig két óra múlva, lemondott a miniszterelnökségről. Elhatározását Schuschnigg azzal indokolta, hogy Németország, állítólag azt a követelést terjesztette elő, hogy a népszavazást halasszák el, Schuschnigg pedig adja át helyét, mert ellenkező esetben katonai in-

tézkedéseket fog tenni Ausztria ellen. Schuschnigg tehát — mint rádióbeszédében mondotta — a vérontás és polgárháború elkerülése végett lemondott le.

Miklós szövetségi elnök, Schuschnigg lemondása után, Seyss-Inquart belligyminisztert — aki a nemzeti szocialista párt megbízottjaként foglalt helyet Schuschnigg kormányában — nevezte ki kancellárnak. Seyss-Inquart néhány órán belül megalakította kormányát és táviratot intézett Hitler kancellárhoz, akit arra kért, hogy

az ausztriai rend és nyugalom biztosítására német katonaságot küldjön Ausztria területére.

Az új kancellár egyuttal rádiószózatot intézett az ország lakosságához, amelyben felszólított mindenkit, hogy szeretettel fogadja a barátsággal bevonuló német katonaságot.

Schuschnigg volt kancellárt kézzel ezután „védő őrizetbe” vették; később a német nemzeti szocialista sajtófőnök külföldi újságírók érdeklődésére kijelentette, hogy a volt kancellár a lakásán tartózkodik egészségesen.

Német katonaság osztrák földön

A birodalmi csapatok március 12-én hajnalban már osztrák területre léptek és a lakosság mindent nagy lelkesedéssel fogadta a német katonákat. Egyidejűleg több német birodalmi vezető érkezett az osztrák fővárosba és itt a kormányzat és állami igazgatás átszervezésére megtették a szükséges előkészítő intézkedéseket.

Hitler vezér és kancellár március 12-én délből kiáltványt intézett rádión Ausztria népéhez. A kiáltványt Göbbels miniszter olvastatta fel a rádióban. Ebben a szövegében a kancellár rámutatott arra, hogy a német és osztrák nép

azonos származása, történelme és sorsa közös. Hangsúlyozta, hogy az ausztriai németiség sulyos helyzetben él évtizedek óta, vágyakozva tekint a nemzeti szocialista Németország felé, amely nem nézhet közömbösen testvérei sorsát. Rámutatott arra, hogy az Ausztria politikáját intéző tényezők nem tartották meg a velük kötött megállapodásokat és így Németország végül is kénytelen volt az ausztriai németek kérésére segítséget nyújtani. *Hitler a leghatározottabban megadta Schuschniggnak az a kijelentését, mint-ha Németország ultimátumban követelte volna lemondását.*

A kiáltványt — mint említettük — nem személyesen olvasta fel Hitler, aki ebben az időben már utban volt Ausztria felé. A német vezér és kancellár osztrák földön első útja szülőfalujába, Braunauba vezetett, ahová a késő délutáni órákban érkezett meg, a tömegek lelkes fogadtatása közben. Linzbe március 12-én este háromnegyed nyolc órakor érkezett meg, gépkocsin Hitler. Itt *Seuss-Inquart* osztrák kancellár fogadta *Hitlert* ujjongó, mámorosan éljenző tömegek élén. A kancellár ünnepélyes kijelentése szerint

küldetészerző köteleességének tartotta, hogy hazáját, Ausztriát visszaadja a német birodalomnak, amelynek azelőtt is része volt.

A német csapatok március 13-án reggel érkeztek meg Bécsbe. Bécs lakossága is kitörő örömmel fogadta a német osztagokat: ekkorra már a bécsi rendőrség is horogkereszt karszalagokat viselt, a német katonaság pedig — *Hitlernek* rendelkezése értelmében — beolvadt az osztrák véderőbe.

Ausztriának Németországhoz történt csatlakozása, természetesen a régi rendszer híveit és különösen a zsidóságot, amellyel szemben Németország — mint ismeretes — igen erőlyes rendszer-

bályokat fogantatosított, menekülésre készítette. A március 12-iki nap folyamán azonban egymásután lezárták úgy a magyar, mint a cseh és jugoszláv határokat, amelyeknek osztrák utlevéllel senki nem léphet át.

Elhagyta Ausztria területét *Dollfuss* néhai osztrák kancellár övege is két gyermekével. *Dollfuss* néhai Pozsonyban át március 12-én Budapestre érkezett, ahol a Margitszigeten szállt meg, majd néhány nap múlva autón Olaszországba utazott gyermekeivel.

Az események szinte egyre gyorsuló ütemben követték egymást ezután. Március 13-án Bécsben és egész Ausztria területén a fontosabb intézmények, hivatalok, újságok vezetésében mélyreható személyi változások történtek; természetesen mindenütt nemzeti szocialisták foglalták el a pozíciókat.

Miklászelnök lemond

Este már meg is történt a tulajdonképpeni csatlakozás, (anschluss). Ausztriának Németországgal való egyesülése. *Miklász* szövetségi elnök ugyanis *Seuss-Inquart* kancellár felkérésére, lemondott az elnökségről és az elnöki teendőket a kancellár vette át. Félóra múlva, este fél kilenckor pedig megjelent az új alkotmányrendelet, amelynek értelmében

Ausztria egyesül a német birodalommal és ezt az egyesülést Ausztria népe április 10-én népszavazással fogja jóváhagyni.

A népszavazásban minden husz évesnél idősebb polgár részvesz. A csatlakozást kimondó alkotmánytörvényt a német kormány nyomban jóváhagyta, *Hitler* birodalmi elnök és kancellár pedig elrendelte, hogy

a német haderő alkotórészévé vált osztrák hadsereg reá, mint a német haderő legfőbb parancsnokára felelődjék.

hez, hangsúlyozva, hogy a *testvéri szeretettel egyesült, azonos származású nép sem mesterkedéssel, sem erőszakkal többé nem lesz elválasztható.*

A csatlakozás örömeire és *Hitler* Adolf vezér és kancellár tiszteletére rendezett bécsi ünnepségek fénypontja kétségkívül a március 15-én a császári palota — a Burg — előtt lévő hősi emlékműnél rendezett ünnepség volt. Az ünnepség délelőtt 11 órakor volt, amikor százazres tömeg lepte el a horogkereszt zászlókkal díszített Hősök-terét és körutat.

A császári palota erkélyén megjelenő vezér és kancellár viharos éljenzéssel fogadta a hatalmas tömeget, majd *Seuss-Inquart* — ezután már mint a Németbirodalom ausztriai helytartója — üdvözölte *Hitlert*, hálát mondva a vezérnek és tolmácsolva Ausztria népének halálját és köszönetét.

A mámoros lelkesedéssel fogadott szavakra *Hitler* vezér és kancellár mondott beszédet. Beszédében megállapította, hogy

Ausztria a német nép legrégebbi keleti végvára volt Ostmark néven, amelynek rendeltetése az, hogy a Németbirodalom legifjabb bástyája legyen a jövőben.

Köszönetet mondott ezután az utolsó ausztriai kormány nemzeti szocialista tagjainak, elükön a volt kancellárral, *Seuss-Inquart* tal, aki most a birodalom ausztriai helytartója, valamint a nemzeti szocialista párt névtelen tagjainak a csatlakozás kivívásáért.

Az ünnepséget nagy katonai díszszemle követte, amelyen a német és osztrák haderő osztagai vettek részt. A délután folyamán *Hitler* az asperni repülőteréről repülőgépen Münchenbe utazott vissza.

Hitler vezér és kancellár március 16-án délután visszatért Berlinbe, ahol példátlanul lelkes ünnepléssel fogadták. A hatalmas tömeg szünni nem akaró ostromának engedve, *Hitler* a birodalmi kancellária erkélyéről néhányszavas beszédet intézett a néphez. Hangsúlyozta újból, hogy *Nagy-németország*got több feldarabolni nem lehet.

Uj törvények, szigorú intézkedések

Ausztriának nemzeti szocialista alapon történő átszervezése az ismert német alappalossággal és gondossággal, nyomban a katonai bevonulás után megkezdődött és teljes céltudatossággal

Az ausztriai események természetesen az egész világ érdeklődésének homlokterében állanak. Londonban és Párisban egymást érték és érik a tanácskozások és a két állam kormányai tiltakoztak *Hitler* lépése ellen. *Hitler* azonban kijelentette, hogy

a tiltakozás nem állíthatja meg ennek a régen húzódo kérdésnek, — amely a németiség belső ügye, — a végérvényes elintézését...

A cseh kormány hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a németiség belső ügyének tekintse Ausztria csatlakozását.

Jugoszlávia örömmel üdvözölte a két állam egyesülését, azt a reményét fejezte ki, hogy a megnagyobbodott Németország a jugoszláv mezőgazdaság megnagyobbodott piaca lesz.

Mussolini álláspontja

Külön kell megemlékeznünk Olaszország állásfoglalásáról. Olaszország és Németország között az ausztriai eseményeket megelőző napokban a legszorosabb tanácskozások folytak és az

eseményekhez Mussolini teljes hozzájárulását adta, amit *Hitler* vezér és kancellár táviratban köszönt meg Mussolininek.

Ausztriának a Német Birodalomhoz történt csatlakozásáról Mussolini olasz miniszterelnök március 16-án délután történelmi jelentőségű beszédet mondott a fasiszta nagytanács ülésén Rómában.

A Duce beszéde bevezető részében történelmi visszapillantást vett Ausztria múltjára és kimutatta, hogy

a két német állam egybeolvadása elháríthatatlan történelmi szükségesség volt.

Rámutatott a Duce arra is, hogy *Olaszország* ismétlenül figyelmeztette az osztrák felelős tiszteket arra, hogy Ausztria nem folytathat németellenes politikát, hanem közelednie kell Németországhoz. Hangsúlyozta azt is, hogy *Olaszország* soha nem vállalt kezességét Ausztria függetlenségéért; kifejtette, hogy amennyiben egy idegen államnak kellene a nép többségének akaratával szemben egy ország függetlenségét megvédenie, az nem lenne igazi függetlenség. Lezárta még az olasz kormányfő, hogy *Schuschnigg* kancellár egy bizalmasa érdeklődött az álláspontja

kal, vértelenül folyik. Mint már említettük, az állami hivatalok, közintézmények, egyesületek, lapok, színházak vezetésében már az első huszonnegy órában személyi változásokat hajtottak végre és megjelent *Hitler* k a népszavazásra, valamint az osztrák haderőnek a német hadseregbe való beolvadására vonatkozó rendelkezése.

Szigorú rendeletek jelentek meg az országból való tökéletesempészés megakadályozására is; evégből bank- és devizazárlatot fogantatosítottak, a bankokból mindenki csak a legszükségesebb célokra és meghatározott összegeket vehet ki, ezenkívül szigorúan ellenőrzik az országból elutazni szándékozókat. Több egyént letartóztattak, mert vagyonukat ki akarták csempészni az országból.

Megjelentek az első „árja”-rendeletek is, amelyek szerint

fel kell függeszteni a zsidó, vagy félszidó igazságügyi tisztviselőket. Ezeket különben eltávolítják a színházi, film- és sajtóéletből is.

A német birodalmi kormány már rendezte az osztrák schilling kérdését is. A külön osztrák pénzegység megszünik, az átszámítási kulcs: két schilling egy márkát ér.

A csatlakozás és a külföld

felől a tervezett népszavazás kérdésében. Kijelentette a Duce, hogy a kérdésre adott válasza *figyelmeztetés volt Schuschnigg számára, hogy a terv elhamarkodott és a kivitelezés megkísérlése végtelen lehet.*

Beszédét a Duce annak a megállapításával fejezte be, hogy

a Berlin-Róma tengely szilárdnak bizonyult az európai történelemnek ebben a kivételes órájában is.

Lengyelország is német belső ügynek nyilvánította az egytörzsu két nép egyesülését.

A Németországgal baráti viszonyt fenntartó államok sorában Japán is elismerte Ausztriának Németországhoz történt csatlakozását.

Mintogy *Franciaország*ot saját belső válságai foglalkoztatják, az ugynevezett népszövetségi szellemet képviselő hatalmak közül kétségkívül Anglia foglalkozott a legtoább az Ausztriában történt eseményekkel. Az angol kormány tagjai március 14-én délelőtti minisztertanácsot tartottak, majd *Chamberlain* miniszterelnököt a király fogadta. Délután az alsóház tartott ülést, amelyen az ausztriai helyzettel kapcsolatos angol álláspont felől több interpelláló képviselő érdeklődött.

Az interpellációkra adott válaszában a miniszterelnök ismertette az előzményeket; beszámolt arról, hogy *Anglia* kezdettől fogva tiltakozott Németországnak Ausztria behígyeibe való beavatkozása ellen, a német kormány azonban válaszában azt hangoztatta, hogy *Angliának* nincs joga a német nép önrendelkezési jogát megsérteni, mert

a német csapatok osztrák hivatalos kérésre vonultak be osztrák területre, egy ausztriai polgárháború megakadályozása érdekében.

Bejelentette továbbá az angol minisz-

PAPRIKA viszonteladása
Csipősségmentes 4.20, csemege 4, és 3.60; félfejés 2.90; róza 2.20; 6 és 1.20 Pengő kg-ként. Legkisebb rendelés 5 kg. Nagyobb rendelésnél engedmény, a szállítást rendelő fizeti. Szállítja utánvéttel.
Kozma János paprikanagykereskedő, B'áya, Postmegye.

terelőnk, hogy Anglia tiltakozásához Franciaország is csatlakozott; az eseményeket csak erőszak alkalmazásával lehetett volna megakadályozni. Hivatkozott még Chamberlain arra, hogy a cseh kormány biztosítékot kapott Németországtól arra, hogy csapatait legálább tízezer kilométernyire el fogják kerülni a cseh határokat. Végül azt hangsúlyozta az angol kormányfő, hogy az új helyzetet nem szabad elhamarkodottan megítélni, hanem tisztázza fővel kell mérlegelni.

A további vita során Buttler külügyi államtitkár bejelentette, hogy

Anglia előterjesztést tett a német csapatoknak Ausztria feljéről való visszavonására,

valamint a katolikusok, zsidók és szocialisták védelmére. A kormány ígéretet kapott arra, hogy a rendes viszonyok helyreállítva a német csapatokat vissza fogják vonni és intézkedések történnek, hogy a katolikusokkal, zsidókkal és szocialistákkal szemben a mérséklet szelleme érvényesüljön. Végül megállapította az államtitkár, hogy

az osztrák kérdésnek a Népszövetség elé terjesztése nem járna eredménnyel, mert lehetetlen volna erőszakot alkalmazni . . .

A csatlakozás következtében — minthogy Ausztria többé nem önálló állam — az osztrák diplomácia megszűnt, illetve megszűnik; a Bécsben volt külföldi követségeket pedig konzulátusokká szervezik át.

NAGYVILÁG

A világpolitika eseményei között a legnagyobb jelentőséggel bíró ausztriai eseményekről külön cikkben számolunk be. Külön kell megemlékeznünk arról, hogy *Franciaországban* is komoly események történtek az utóbbi napokban. Március 10-én a *Chaumepus*-kormány lemondott; *Lebrun* köztársasági elnök négy napig tartó tanácskozások után Leon *Blumot* bizta meg kormányalkítással. *Blum* meg is alakította kormányát, amelynek azonban csak igen rövid életet jósolnak a francia politikai körök.

Spanyolországban végét járja a polgárháború: *Francó* tábornok döntő offenzívát indított Katalonia ellen. A vörös kormány is kénytelen elismerni a nemzetiek sikereit és a kormánycsapatok ellenállásának összeomlása egészen rövid idő kérdése.

MARSCHALL FERENC

A magyar falvak népe örömmel — néha talán kissé hitetlenkedve is — az utóbbi hónapokban azt tapasztalhatja, hogy kialakulóban van az az új Magyarország, amelyben valóságos jelentőségéhez méltó szerepet kapnak az agrárérdekek és végre az agrárszempontok döntő súllyal érvényesülnek, amiért tudvalevően évtizedek óta annyit harcoltak és harcolnak az ország legjobbjai és aminek eléréseért a széttagolt mezőgazdasági lakosság érdekképviseletai, köztük a *Falu-Gazdaszövetség* is lankadatlan buzgósággal fáradoztak.

Amióta az agrárgondolattal annyira egybeforrott *Darányi Kálmán* áll a kormány élén és mint miniszterelnök egyben a földművelésügyi minisztérium irányítását is magára vállalta, a kormányzati intézkedések egész sora szolgálja a mezőgazdasági lakosság gazdasági, kulturális és szociális problémáinak enyhítését, megoldását. A magyar mezőgazdaságnak ügyeit — amelyek, ismételjük, egyre fokozódó mértékben kerülnek a közélet érdeklődésének homlokterébe — csak úgy intézhetette ebben a gyors ütemben és ilyen általános megnyugvást keltő eredményességgel, a miniszterelnökséggel járó súlyos kormányzati, irányítói és politikai feladatok mellett *Darányi Kálmán*, hogy a földművelésügyi tárca keretébe vágó elgondolásai végrehajtására olyan munkatársa volt, mint *Marschall Ferenc dr.* államtitkár.

Marschall Ferenc dr. ugyanis amellett, hogy a minisztérium legképzettebb, a mezőgazdaság minden ügyes-bajos dolga felől leglátjabozottabb és a hatalmas intézmény legszorgalmasabb tisztviselője volt, egyben régi, fanatikus szerelmese a magyar földnek és melegszívű támogatója, testvére a föld népének. Ezzel a fanatikus hittel, fajszeretettel, lángoló lelkesedéssel lehetett csak biztosítani a hatalmas, átfogó *Darányi-terv* mintaszert, tökéletes végrehajtását.

Marschall Ferenc dr. már kora fiatalságában belekapcsolódott a szövetkezeti és agrármozgalmakba. Néhány esztendőn át mesteri tollal harcol az agrár-közszemmel kialakulásáért, majd *Rubinc Gyula* földművelésügyi miniszter személyi titkáráként, bekerül a földművelésügyi minisztériumba. Később a *Faluszövetség* igazgatója lesz és mint ilyen kiépíti és kiszélesíti a falvak népevel való állandó, szoros és őszinte szereteten nyugvó kapcsolatot. Népművelő, népnevelő munkásságát odaadó lelkesedéssel folytatta az *Országos Mezőgazdasági Kamara* h. igazgatói tisztségében is. Innen került 1934 július hó 11-én a földművelésügyi minisztérium államtitkári székébe, ahol három és félszázad alatt az azóta megjelent rendelkezések, törvénytervezetek kivétel nélkül az ő nevéhez is fűződnek, amennyiben az ő szaktudásán, lelkes agitálásán keresztül öltöttek testet a miniszterelnök-földművelésügyi miniszter elgondolásai.

Azoknak az agrárszervezeteknek a sorában, amelyeknek felvirágoztatásában *Marschall Ferenc dr.* éveken át személyes közreműködésével, később, mint képviselő, majd mint államtitkár, melegszívű, jóakaratu támogatásával vett tevékeny részt, a *Falu-Gazdaszövetség* lelkes örömmel és a magyar agrárgondolat tökéletes győzelmébe vetett bizakodással köszönti a földművelésügyi minisztérium élén hajdani igazgatóját, *elnök tanácsának jelenlegi nagyrabecsült tagját*, a falvak népének mindenkor jóakaróját, abból az alkalomból is, hogy a legmagasabb tisztségében is hű maradt *Széchenyi István* gyönyörű gondolatához: „Ahol sok a szó, ott kevés a tett” — és hivatala elfoglalásakor programját ebbe a mondatba sűrítette össze: — *Feladatomban abban látom, hogy a miniszteri bürot az élet műhelyévé tegyem.*

A falvak népe már tudja, hogy a földművelésügyi minisztérium valóban a jobb, szebb, boldogabb magyar élet hatalmas műhelye; szeretettel és lelkesedéssel köszönti tehát *Marschall Ferencet*, az élet miniszterét . . .

Építkezést a falvakban! Schandl Károly a falusi köz- és magánépítkezés megfelelő támogatását sürgeti

Március 10-én, csütörtökön, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége parlamenti szakosztályának ülése keretében, *Schandl Károly dr. m. kir. titkos tanácsos*, az OKH alelnök-vezérigazgatója rendkívül érdekes előadást tartott a nagyszámúan egybegyűlt törvényhozók előtt „A falvak építkezése és a birtokpolitika” címen. Az ülésen *Pulnoky Mór* m. kir. titkos tanácsos elnökölt. Üdvözölte *Schandl Károlyt* titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából, majd *Schandl Károly* tartotta meg előadását.

Előjáróban változott a falusi nép helyzetét a múlt század nyolcvanas éveiben, amikor a rossz gazdasági évek egymást követték és a falusi nép az uszorások hálójában vergődött. Ebben az időben nem egyszer egész utcasorok kerültek dobro és a szövetkezeti gondolat volt az első, amely igyekezett gátat emelni a magyar falu pusztulása elé. 1898-ban az Országos Központi Hitelzövetkezet megalakításáról szóló törvényrel a parlament is elismerte ennek a mozgalomnak óriási jelentőségét. Az OKH-ról szóló törvény tulajdonkép-

pen az első szociálpolitikai törvényalkotás, amely a magyar falu nagy változásának megoldásában jelentős szerepet játszott.

Ezután ismertette a falvak második — a mi időkben lezajlott — nagy válságát, amely hét évig tartott és a hatása még ma sem mult el teljesen. Bizonyos azonban, hogy ma még bizonyos gazdasági konjunktúrában élünk, most kell tehát felkészülni, hogy

az esetleg bekövetkező nehéz idők ne kezdjék ki újra a falu ellenállóképességét.

A hitelzövetkezetek ismét készek arra, hogy állami segítség nélkül a falvak segítségére siessenek, de a hitelzövetkezetek ereje és támogatása egymagában nem elég. Szükség van

falusi építkezéseknek és birtokpolitikának tervszerű megindítására és folytatására.

Gondoskodni kell elsősorban arról, hogy a falusi laklások építése a FAKSZ további működésének alapfeltételével lehetséges váljon. A továbbiakban szükség van a falvak köz- és magánépítkezésének előmozdítására. A gazdasági népláz-hullámot kiépítésnek támogatását be kell illeszteni a győri programba. Ezer-érető száz községben kellene népházakat emelni; ezek nélkül ugyanis céltalan minden korszerű falusi kezdeményezés.

A középítkezésen kívül sürgetni kell az önálló gazdaprakták építését.

ehhez azonban közleplejartu kölcsönökre van szükség.

A faluból való kiáramlás még mindig veszedelmes mértékben folyik, a falut tehát csinosra, kedvesre és olyanná kell tenni, hogy az ottani élet kellemes legyen és a falu népe ne kívánkozzék ki a városokba, ahol rendszerint elproletarizálóak.

Beszéde második felében *Schandl Károly dr.* a birtokpolitikai feladatokat vette vizsgálat alá. Véleménye szerint a keresztény gazdasági politika alapja nem lehet más, mint az, hogy a föld minél több embert tartson el minél jobban. Aggodalommal szemléli a rövidlejáratu kölcsönökkel folyó parcellázási tevékenységeket, mert attól tart, hogy ez nem vezet jóra.

Tizenöt éves lejáratu kölcsönökre van szükség földszerszési célokra.

Az öregségi biztosítás révén felgyülemlett tartalékokból és a győri program egymillió pengőjéből erre a célra kihatandó összegből lehetővé kell tenni a kölcsönkölcsönök kibocsátását. A birtokpolitika második formája: a földbirtokszövetkezeti mozgalom iránt igen érdeklődés és megértés mutatkozik az országban úgy a földbirtokososztály, mint a földkeresők részéről. Befejezésül arra kérte a törvényhozókat, hogy támogassák a Házban a felvetett gondolatok megvalósítását.

A nagy tetszéssel és érdeklődéssel fogadott előadáshoz *Baross Endre*, *Plósz István*, *Rátz Kálmán*, *Szinyey Merse Jenő*, *Pintér László* és *Hertelendy Miklós* képviselők szóltak hozzá, akik kivétel nélkül helyeselték *Schandl Károly* megállapításait és azoknak mielőbbi sürgős megvalósítása mellett foglaltak állást.

ha az ékszerszépségu tangoharmonikán játszik. P 45.—

70 oldalas magyarul írt iskola-album 4.80 kizárólag nálunk kapható . . . P

Sternberg

királyi és udvari VII. Rákóczi-ut 60 hangszergyár (Saját palota)

Gazdák figyelem!

HÖRCSÖG kifogását díjmentesen elvállalom ott, ahol az elmúlt év őszén sok kárt okozott és nagyobb mértékben el volt száporodva; holdankint legalább 4—5 lyuk. E rdeklődők írjanak **ELFENBEIN BÉLA**, Balmazújváros címre. Tízéves gyakorlat.

Angorák

törzskönyvezettek, magas gyapju-hozammal; ivarépt- és növényd-állatok eladók. Cím: PÁRDY, KLÖTILLIGET, PESTMEGYE.

28 fillérért

bárki megkaphatja

Szeresd a gyümölcsfát
címu 48 oldalas, 20 színes képpel és sok egyszerű ábrával díszített

növényvédelmi könyvecskét.

TARTALOMJEGYZÉK:	Oldal
A gyümölcsök fontosabb kártevői	3-22
A szőlő ellenségei és betegségei	24-28
Mezőgazdasági és konyhakerti növények fontosabb ellenségei és betegségei	29-27
Védőeszközök és azok elkészítése	27-32
Alfa-permetezőjék leírása	32-45
A gyümölcsfávédelem naplára	49-45

Kérjük, hogy a 28 fillért címünkre bármelyik postai hivatalban megvásárolja. A könyvecskét postafordultával küldjük.

ALFA SEPARATOR R.T.

tejgazdasági, mezőgazdasági és háttárcépek számára. Budapest, XI. Csörgő-utca 15.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A Képviselőház március 10-iki ülésének az adott különösebb jelentőségét, hogy ennek az ülésnek megnyitása után került felolvasásra a kormányzatnak a Házhoz intézett üzenete, amelyben közölte, hogy **Darányi Kálmán** miniszterelnököt saját kérelmére felmentette és újból kinevezte.

A kormányzói üzenet felolvasása után a miniszterelnök emelkedett szólásra, bejelentve, hogy a kormány bemutatkozása alkalmával nem kíván kormányprogramot adni, mert a kormány az eddigi irányelvek szerint kíván továbbra is működni. Kérte a kormány munkájához a többségi párt bizalmát és a kisebbségi párt tárgyalosságát.

A Ház a miniszterelnököt és a kormány tagjait hosszasan ünnepelte, majd rátértek a mezőgazdasági munkásság öregségi biztosítására vonatkozó javaslat tárgyalására.

A vitát a képviselőház március 11-iki ülésén folytatta és be is fejezte. **Marschall Ferenc** dr. földművelésügyi miniszter vitázó beszédében megállapította, hogy a törvényjavaslat megalkotásánál a kormányt az a törekvés vezette, hogy a mezőgazdasági munkásság széles rétegei öregségükre megkapják az egy élet munkájával kiérdemelt ellátást.

A Ház ezután részleteiben is elfogadta a javaslatot, majd **Törs Tibor** előadó bevezette a gyakorlati irányú középiskoláról és a népiskolai tanítóképzésről szóló kultuszminiszeri törvényjavaslatokat, amelyeknek vitáját nyomban megkezdtek.

Az új kormány a NEP-ben

A **Nemzeti Egység Pártja** március 10-én **Tasnádi Nagy** András elnök-lésével értekezletet tartott, amelyen a kormány valamennyi képviselő- és felsőházi tagja, valamint több főispán vett részt.

A pártterületek részvétől nagy lelkesedéssel köszöntötték a kormány tagjait, akiket bemutatkozásuk alkalmából **Tasnádi Nagy** András elnök üdvözölt.

Darányi Kálmán bucsuja. Marschall Ferenc beköszöntője

Darányi Kálmán miniszterelnök március 11-én délelőtt bucsuzott el a földművelésügyi minisztérium tisztikarától, amelynek nevében **Vay László** báró államtitkár mondott megilletődött hangú beszédet.

A miniszterelnök válaszában hálás köszönetét nyilvánította a tisztviselői karnak áldozatos munkájáért és kérte a tisztikart, hogy képességeit állítsa utódja, eddigi munkatársa, **Marschall Ferenc** dr. szolgálatába.

Marschall Ferenc dr. az új földművelésügyi miniszter, székfoglaló beszédében elsősorban köszönetet mondott **Darányi Kálmán** miniszterelnöknek, majd hangsúlyozta, hogy az agrárpolitika lényege ma az, hogy **először is szociális politika legyen.** Meg kell oldani a barázdák között a termelés munkáját, áldozatos lélekkel végző emberek problémáit; **jöndulattal és szeretettel kell lebontani a mezőgazdasági lakosság egyes rétegei között csettely meglévő válaszfalakat** és így kell igyekezni szűbbé és boldogabbá tenni a magyar életet.

A tisztviselői kar sokáig és lelkesen ünnepelte a miniszterelnököt és a minisztérium új vezetőit.

Külön kormánybizottság alakul a győri program végrehajtására

A kormány tagjai március 11-én, pénteken **Darányi Kálmán** miniszterelnök elnökletével, minisztertanácsot tartottak. A folyó adminisztratív ügyek tárgyalása után, **Szel József** belügyminiszter bejelentette, hogy az **osztrák események folytán a határ fokozott ellenőrzésére szigorú intézkedéseket tett.**

Ezután **Darányi Kálmán** miniszterelnök javaslatára kimondata a minisztertanács, hogy saját kebeléből gazdasági bizottságot küld ki, amelynek tagjai: a **pénzügyi, földművelésügyi, kereskedelemügyi, ipari és a közgazdasági miniszterek.** A bizottság feladata a gazdasági, pénzügyi és kereskedelmi politika összehangjának biztosítása és a miniszterelnök győri beszédében körvonalazott gazdasági és pénzügyi program végrehajtása.

Négy jelölt van Lovasberényben

A **Griger Miklós** halálával megüresedett lovasberényi választókerületben március 12-én délelőtt 12 óráig kellett benyújtani a képviselőjelöltek ajánlái ivot. **Négy jelölt** nyújtotta be ajánlását: **Fritz Artur** keresztény-párti, **Hubay Kálmán** pártokivüli, **Nagy Ferenc** független kisgazdapárti és **Szigay István** NEP nemhivatalos jelölt.

Az utolsó Tyler-jelentés

Tyler, a Nemzetek Szövetségének megbízottja, akinek Magyarország működése március 31-ével megszűnik, elkészítette jelentését Magyarország pénzügyi helyzetéről az 1937. év negyedik negyedében. A jelentés bevezető részében foglalkozik a **pénzügyi ellenőrzés megszüntetésével** és az 1931. év óta élt pénzügyi eredményekkel. Megállapítja, hogy a Tanács határozata jól kiérdemelt elismerés azoknak a sikereknek, amelyeket **Magyarország az 1931. évi válság óta pénzügyi rendszere terén** ért. A kormány részéről bátorságra és elhatározottságra volt szükség, hogy az új utra térjen és éveken keresztül teljesítse nehéz feladatát. A nemzet kitarthatása és hazafias áldozatkészsége nagy mértékben hozzájárult a sikerhez.

Az Országos Földhitelintézet 27 ezer hold földet parcelálzott az elmúlt évben

Az Országos Földhitelintézet **Pesthy Pál** dr. ny. miniszter elnöke alatt február hó 23-án tartotta évi rendes közgyűlést. A közgyűlés az 1937. üléstől mérlegét jóváhagyta, a bevezetett jelentéseket tudomásul vette és elhatározta, hogy az intézet a kereken 608.000 pengő nyereségből az **üreltérbelek után 1 1/2% osztalékot fizessen,** 100.000 pengőt fordítson a nyugdíjpénztárak megerősítésére, **30.000 pengőt falusi szociális élelki támogatásra,** 15.000 pengőt a **Nemzeti Önalbítási Alap rendelkezésére bocsásson,** míg 209.000 pengőt a tartalékokhoz csatoljon.

Az igazgatóság üzletjelentése nemcsak a múlt esztendői működéséről számol be, hanem vázolja az időszerű földbirtokpolitikai kérdéseket is. Az intézet parcelálásai azzal is előmozdította, hogy parcelalveivnek kedvező fizetési feltételek mellett **közleplejratu hitellekét folyósított.** Olyan esetben is, amikor a régi tulajdonos vagy családja akarta vett ingatlanát **visz-szaszerzenni,** az intézet ezt a célt a legmesszebbmenő méltányosság gyakorlásával iparkodott előmozdítani. Az intézet saját parcelálásai eredményeképpen és állami megbízásból a **mult év folyamán 27.082 kalasztrális hold földet** adott 4473 vevőnek birtokba. A földművelésügyi minisztérium által reáruházott haszonbérleti szerződések alapján 2150 kat. holdat vett át és adott 308 kisbérletnek alhaszonbérbe. Az intézet által átvett és alhaszonbérletnek továbbadott terület az év végén 11.000 kat hold volt, ezen a területen 2709 kishaszonbérő és 3 kö-zéphaszonbérő gazdálkodik.

Fabinyi Tihamér a Magyar Általános Hitelbank elnöke

A Magyar Általános Hitelbank igazgatóságának március 9-én tartott ülésén **Scitovszky Tibor** dr. vezérigazgató bejelentette, hogy azt a feladatot, amelyet a bank kebelében maga élt tuzott, befejeztetnek látván, arra az elhatározásra jutott, hogy régebbi szándékát megvalósítsa, a **vezérigazgatói tisztjét lemond.** Az igazgatóság a legmélyebb-sajnálattal vette tudomásul **Scitovszky Tibor** dr. elhatározását és köszönetének, elismerésének és hálájának adott kifejezést irányában azért a kiváló és odaadó tevékenységért, amelyet tizenhat éven át, nehéz gazdasági viszonyok közepette is, a bank javára kifejtett. Az igazgatóság **Scitovszky Tibor** dr. t. elnökévé választotta meg.

Az igazgatóság továbbá a **Scitovszky Tibor** dr. lemondása által megürült vezérigazgatói tisztre **Fabinyi Tihamér** dr. m. kir. titkos tanácsost hitta meg, mint aki rendkívüli képességgel, tudással és gazdasági tapasztalattal folytatva, kiváló mértékben alkalmas a Hitelbank vezetésére és annak a kibővült üzletkör irányítására, amely a Hitelbankra vár.

Az igazgatóság továbbá elhatározta, hogy az intézet részvényeseinek március 20-án tartandó közgyűlése elé javaslatot terjeszt a **Magyar Általános Takarékpénztár Rt. beolvadása iránt.** E javaslat értelmében a beolvadó Magyar Általános Hitelbank a beolvadó takarékpénztár részvényeseinek öt darab Magyar Általános Takarékpénztár Rt. részvény ellenében egy darab saját részvényt adja cserébe.

MEGJELEN HEGEDÜS ISTVÁN AZ EGYKÉZ

című könyvében ismereti a szervezett mezőgazdasági értékesítés rendszerét.

MINDENKÉI ÉRDEKELI

Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, XI., Lenke-tér 5. szám.

Ára 4 pengő

Az intézet igazgatóságát a fuzióra vonatkozó javaslat megteletelénél az a felismerés vezette, hogy ez a művelet jelentős lépés a hitelszervezet kereteinek egyszerűsítése felé, mely a kormány gazdasági programjának is integráns részévé válik.

A fentieknek megfelelően a Magyar Általános Takarékpénztár Rt. igazgatósága 1938 március 9-én tartott ülésében ugyancsak elhatározta, hogy az intézet részvényeseinek március 20-ra egybehívandó rendkívüli közgyűlése elé javaslatot terjeszt az intézetnek a Magyar Általános Hitelbankkal való egyesüléséről. A javaslat értelmében az intézet a Magyar Általános Hitelbankba beolvad.

Meghalt Vértessy Sándor

Vértessy Sándor dr. m. kir. titkos tanácsos, a kormányzó kabinetirodájának volt főnöke, felsőházi tag, a Nemzeti Bank alelnöke, március 11-re virradó éjjel **Balatonföldváron,** 68 éves korában hirtelen meghalt.

Vértessy Sándor a magyar közéletnek egész életében kimagasló egyénisége volt. A háború alatt pénzügyi államtitkárrá nevezte ki a király, majd a háború utáni külföldi pénzügyi tárgyalásokon ismételt és nagy sikerrel képviselte Magyarországot. 1927-ben a kormányzó kabinetirodája élére nevezte ki **Vértessy Sándort,** aki előkelő és fontos tisztet viz esztendőn át töltötte be. Nyugalombavonulásakor a kormányzó a felsőház örökös tagjává nevezte ki.

A halálhír vétele után a kormányzó meglegható részvétélvirratot intézett az özvegyhez, akinek a miniszterelnök és a magyar közélet számos előkelősége nyilvánította részvétét. A temetés március 14-én folyt le országos részvét mellett a pénzügyminisztérium előcsarnokában.

A temetésen résztvettek a kormányzói pár, a kormányelnök és a kormány tagjai is.

A gyárilpar örömmel vállalja a győri program révén reáharuló áldozatokat

A Magyar Gyárilparosok Országos Szövetségének igazgatósága az elmúlt héten ülést tartott, amelyen a miniszterelnök által Gyórról bejelentett egymilliárdos vagyoniátság és kölcsönös ügyét vették tárgyalás alá. **Chorin Ferenc** elnök rámutatott arra, hogy nekünk egy kellően felszerelt, erős magyar hadseregre szükségünk van és ennek költségeit még a legnagyobb áldozatok árán is elő kell teremnünk. **Mi tehát — mondotta — ezt a kormányzati programot egész lélekkel helyeseltük és vállaljuk az áldozatokat,** melyek e révén a gyárilpari termelésre hárulnak. Vállaljuk az áldozatokat még akkor is, ha a terhekből aránylagosan nagyobb részt fognak a nyilvános számadatokra kötelezett vállalatokra hárítani, bár meg kell állapítani, hogy ezek a vállalatok a viselt költségek, szociális terhek és mezőgazdaságot segítő adók révén, de önként vállalt szociális és kulturális kiadásaink révén is máris súlyosan vannak megterhelve.

Szülőoltványaim

szállítására 1938 év tavaszán ismét megkezdődik a oltványszükségletét mindenki a legolcsóbban nálam szeretheti be. Kérje a legújabb árjegyzékemet ingyen. TÓTH IMRE államilag ellenőrzött oltványtelepe.

ABASÁR, Rákoshelyi-ut 303. szám.

Borsajtók, Borszivattyúk, Bortömlők, Borsűrők, Permetezők

CÍFKA JÓZSEF
pincegazdasági cikkek

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök:

Budapest, V., Vilmos császár-ut 48.
Telefon: 22-8-92.

Vásároljon osztálysorsjegyet

Töröknél

Nyerevénybuzás
április 9. és 12-én

TÖRÖK A. és TSA
BANKHÁZ RT.

Budapest, IV, Szervita-tér 3.

Egy sorsjeggyel elérhető
legnagyobb nyeremény

700.000 P

I. osztályú sorsjegyárak:

Egész sorsjegy P 28.-	Fél sorsjegy P 14.-	Negyed sorsjegy P 7.-
--------------------------	------------------------	--------------------------

TELEFON 182—066, 180—061

KIS VASÁRNAP

KIS VASÁRNAP

Feri és a csalán

Feri bőve szaladt be az édesanyjához: — Jaj, anyám, jaj! Meghalok! Anyja hirtelen ugrott ki a konyhajtón: — Mi bajod, Feri? — Jaj, jaj! Megcsipett a csalán, meghalok!

— És mutatta a kis fehér hólyagokat a kezén.

— Most már mosolygásra vált az édesanya arca:

— Dehogy halsz meg, te kis oktondi. Elmúlnak ezek a kis hólyagocskák egy-kettőre. De mit csináltál a csalánnal?

— Alighogy hozzáfértem, csak a szélét érintettem szeliden.

— Azért csipett meg úgy! — felelte az édesanyja. — A csalánt ne cirógasd, hanem markold meg erősen és morzsolod össze, akkor puha lesz és ártalmatlan, akár a többi fű.

Édesapja pedig, aki mindezeket végrehallgatta, még azt is hozzátette: — Bizony, Ferikém, a munkával is így vagyunk. Aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

— Ez a családunk, aki teljes erővel fog hozzá, annak a munkája értékesse válik. Aki csak immel-ammal végez valamit, inkább kárt tesz, mint hasznol hajt.

A fehérnemű karbantartása

A legfinomabb vászonból, legtarlósbabb sifionból készült fehérnemű is hamar tönkremegy, ha nem fordítunk kellő gondot a karbantartására. A szakadozott darabokat, amelyekről a gomb hiányzik, vagy valamely részük foszladozni kezd, ne vegyük használatba addig, míg a hibát rendbe nem hoztuk, sőt mosásba se adjuk addig, mert még jobban tönkremegy. A stoppoláson, foltozáson kívül azonban ügyünk a mosásra, mángorlásra és vasalásra is, mert ha ezeket a munkákat nem végezzük kellő gondossággal, a fehérnemű anyagának sokat ártunk vele és csakhamar csunya, sárgás-szürke színű lesz.

Fontos szabály, hogy a szennyes fehérneműt ne gyűjtsük hosszú ideig, hanem legalább kéthetenként mossuk ki. A mosásba kerülőket előző este szétválogatjuk, s külön tesszük az asztalneműt, testi fehérneműt és ágyneműt, amelyeket aztán a válogatás sorrendjébe szerint bő hidegvízzel beaztatunk. A hidegvízben való áztatás meglazítja a port és rálapadt szennyet s alapos átgyúrás után most már bő, szódás melegvízben beszappanozzuk az egyes darabokat. A beszappanozott fehérneműt annyi meleg, lugos vízben áztatjuk, letakarva reggelig, amennyi a ruhát elfedi. Reggel jó meleg lugot készítünk és beszappanozott darabokat ismét a válogatás sorrendjében, abban alaposan átgyurjuk, átmoszuk. A jól kiáztatott és átmosott ruhából a szenny teljesen kioldódik, úgyhogy teljesen felesleges kefével vagy bádorgóval lapot használni, mert az anyag szálat kitépjük vele és meglazítjuk a gombokat.

A jól átmosott ruhát az első mosólugból kicsavarva, most a teknőbe ontott tiszta forró lugban egyenként megmártjuk, ide-odarázogtatva, hogy minden szenny feloldódjék benne. Felrázás után ismét alaposan átmosuk és megforgatjuk, nem maradt-e valamelyiken piszokos rész. Az ingek

mellrészét, a kézelőt, nyak- és hónalj-részt, külön szappanozzuk be, mert ezek a leginkább szennyeződnek. A teljesen tiszta ruhát darabonként szétrázzuk, ha szükséges, kissé beszappanozzuk és mosóústban, vagy fazékban szódás, szappanos, forró vízzel leöntjük. Ezután a ruhát felfeszük főzni (a forrástól számítva kb. 10 percig), miközben keverjük. Kifőzés után lassan lehűtjük a főzövet s a fehérneműt jól kigurvát, többször váltott hidegvízben kiöblítjük, majd bekékitjük egy keveset. Az újabb, fehérebb daraboknál elég egy csepp kékitőt tenni az öblítővízbe, a régi, megsárgult daraboknál pedig valamivel több kékitőt használhatunk. Keményíteni öblítésnél kell a fehérneműt s erre a célra főtt buza-vagy rizskeményitőt használjunk, amelybe pár csepp kékitőt teszünk. A keményítést azonban ne vigyük túlzásba, mert a fehérnemű anyaga zörgös lesz és hamar gyűrődik.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Paradicsomos káposzta. A finomra vágott káposztát paradicsommal felöntve puhára pároljuk. Világosbarna rántást készítnék hozzá reszelt vöröshagymával elkeverve, majd hirtelen vízzel feleresztjük és felforraljuk.

Báránhus gombával. Szép darab bárányhúst megsütünk; ha megsült, kivesszük zsirjából, apróra vágott petrezselyemzöldjét, apróra vágott gombát teszünk bele, hagyjuk puhára párolni, aztán egy kanál lisztet megszórvát, levestel feleresztjük, beletesszük a felvágott sült báránnyt és azzal együtt egyszer felforraljuk.

Bukta töltve. Élesztős tésztát készítnék s ha megkelt, lisztel meghintett deszkán ujnyúl vagramra kinyujtva 2 ujnyúl széles és 3 ujnyúl hosszú szeletek vágnak belőle. Lekvárral megkenjük, hosszabban összecsaparjuk és olvaszott zsirba mártva, egymás mellé felalítva kikent formába tesszük. Hagyjuk kihűlni s akkor a tetejét tojással megkenve, megsütjük. Cukorral meghintve adjuk asztalra.

Gazdatudnivalók

A BORJU FELNEVELESE

A borju fejlődésére döntő jelentőségű az, hogy milyen táplálásban részesült életének első hónapjaiban. Ekkor a legtermészetesebb és leghatásosabb tápláléka az anyatej. A borjút az első héten naponta ötször, a második héten négyszer, a harmadik héttől kezdve az elválasztásig naponta háromszor engedjük az anyai tejgyőhöz s engedjük szopni addig, míg jó étvágyal fogyasztja a tejet. A harmadik héttől kezdve adjuk eleje finom gyenge szénát (virágzás kezdetén kasszál, meg nem ázott, úgynevezett borjuszénát) és abrakot (zuzott zabot, hozzákeverve lenmaglisztet vagy földidő-pogácsát, korpát, borsódarát, árpadarát stb.). A 8—10 hetes borju az abrakból 1 kg-ot és a szénából 1—1½ kg-ot tud — az anyatejen felül — naponta elfogyasztani. Az abraknak kg-jához keverjük 2 deka szénsavas meszet; ha azonban a borju lucernaszenát kap, akkor ez elmaradhat, mert a lucernaszena elegendő meszet tartalmaz. Az üszöborjút legalább három, a bikaborjút négy hónapig kell szoptatni. Elválasztás után adjunk a borjunak hathónapos koráig naponta 2—3—4 kg jó (réti-, lucerna-, baltacim-) szénát, 2—4 kg répát és 1—2 kg abrakot. Etsessünk naponta 4—5-ször. Nyalós álljon előtte. Mozgás céljából eresszük — jó idő esetén — a kifutóba; nyári időben a legelőre is kibocsáthatjuk, de csak akkor, ha a legelő közel van. Az ilyen fiatal borjút azonban a legelő nem táplálja elegendő; reggel némi szénát és

este némi abrakot a még fiatal borju a legelő mellett is meghálál.

Ha a borju felévnél idősebb, akkor a téli időszakban adjunk neki — testnagysága szerint — 2—3 kg szénát, 2—6 kg pelyvát vagy takarmányszalmát, 10—15 kg répát és egyéves korig még 1—1½ kg abrakot is. Az egyévesnél idősebb üszűknek és tinőknek csak szénahiány esetén kell juttatni 0.5—1 kg abrakot, egyébként nekik szénával, szalmával és takarmánypelével kell kielemlni. Nyáron a hat hónapnál idősebb növendékmarha okvetlenül legelőre járjon. A magyarországi legelők oly gyengék, hogy az egy éven aluli borjak legelő némi kis szénát és este ¼—½ kg abrakot még meghálálnak. Az egy éven felüli növények azonban már az átlagos legelőn is jól táplálkoznak és fejtenek 6—10 kg zöldsztakarmányra csak akkor lesz szükség, ha a legelő kisült, vagy más okból gyenge minőségű.

A bikaborju napi takarmánya legyen 6—12 hónapos korban 2—3 kg abrak, 3—6 kg széna, 5—10 kg répa; egyéves kortól kezdve pedig 3—4 kg abrak és 8—10 kg széna, 5—10 kg répa.

MÉHÉSZETI TEENDŐK A TAVASZ KÖZELEDTÉVEL

Ha az időjárás felmelegszik és a méhek tömegesen repülnek ki tisztulási végett, a méhészt vizsgálja meg a méhcsaládokat. Figyeljünk arra, hogy a kijáró nyílás szabadon maradjon. Ez a méhek szellőzödése miatt fontos. Ha a méhek téli védelme céljából a kijáró nyílásokat még az ősszel szűkítő ráccsal láttuk el, ezeket tomegebb kirepülés alkalmával távolítsuk el. Ha egyik-másik családban nagyobb elhullás mutatkozott, a kaptár alján felhalmozódott holt méheket távolítsuk el. Kedvezőtlen, hideg, szeles idő esetén természetesen ezeket a munkákat csak későbbben kell elvégezni. Hideg időben inkább a csendet és a nyugalmat kell biztosítani. Február második felében a legtöbb méhcsaládban megkezdődik a méhanya potétése. Ilyenkor a méhcsaládok belső életéről sem szabad megfeledkezni. Amennyiben a betelepítéskor nem állott módunkban a kaptárban anyai mezkészletet elhelyezni, amennyi a család teli szükségletét fedezhetne volna, annak a pótlásáról multhatatlanul gondoskodni kell. Ez úgy mézestépek beadásával és oldott mézzel történhetik. Tavaszig az időt úgy használhatjuk fel, hogy a léptuadékokból a viaszt leolvastatjuk és ebből műlepket készítnék. Az üres kaptárakat hozzuk rendbe, hogy a szaporulat elhelyezésére annakidején rendelkezésünkre álljanak.

A mezőgazdasági kiállítás látnivalói

Az országos mezőgazdasági kiállítás gerincét alkotó *benyészalaktárlás* ezidén minden előző kiállítást meghaladó létszámu és kiváló minőségű anyagu lesz. — A *baromfiállítás* értékesen fogja kiegészíteni a gödöllői baromfiétnyészési szakiskola és a pápai m. kir. mezőgazdasági szakiskola oktató jellegű kiállítását. — A kiállítási telepen állandó jellegű kiállítási csarnok létesül a magyar növényétnyészési rendszeres és megfelelő keretekben történő bemutatására. — A földmívelésügyi miniszter fenntartása alá tartozó *gazdasági szakoktatási intézmények* a múlt évkehek hasonlóan gazdag anyagot szerepelnek. — Önálló kiállítási csarnokban vesznek részt a *gazdasági népiiskolák*. — A *kisérletügyi intézmények* együttes kiállítás ezidén a rostos- és olajosnövények okserü természetese és hasznosítása érdekében végzett munkájuk eredményét mutatja be. — A *padászati csoport* keretében többek között a berlini világkiállításon kitűnő eredménnyel szerepelt hazai trofeák, valamint a művészies diorámák lesznek láthatók. — A *halászati kiállítás* a nyíltvízi, valamint a tógazdasági halászat minden ágát bemutatja a kiállítás látogatóinak. — Az *országos Mezőgazdasági Kamara* kiállítási anyaga átfogó képet nyújt a mezőgazdaság helyzetéről. — A *Külkezeskedelmi Hivatal* saját csarnokában exportpropagandakiállítást rendez. — Új csoport lesz a *falusi egészségügyi kérdéseivel* foglalkozó kiállítás. — A *méhészeti pavillon* anyaga okulással fog szolgálni a korszerű méhészkedés iránt érdeklődőknek. — A *szőlészeti és borsászati kiállítás* kiváló borvidékeink borait mutatja be. — A földmívelésügyi minisztérium teigazdasági ügyosztálya bemutatja a múlt évi berlini nemzetközi teigazdasági kiállításban nagy sikerrel szerepelt magyar anyagot.

Fejtörő

Tilyen a romlott **Z** salonna **Z** (—6) (—6)

(Megj.: 1938. évi.)

Tavasszal PÉTI SÓ-val trágyázzunk!
Lugos falajokon
kénsavas ammoniák-ot
használjunk! Kérjen díjtalan ismertetőt!
Péti Nitrodén Műtrágyagyár Rt., Budapest, V, Nádor-u. 21.

Március hó

20. VASÁRNAP

Oculi, Hubert

21. HÉTFŐ

Benedek

22. KEDD

G. Katalin, Oktávián

23. SZERDA

Viktórián, Frumenc

24. CSÜTÖRTÖK

Gábor

25. PÉNTEK

Gyümölcsoltó E. A.

26. SZOMBAT

Emánuel, Manó

Tavaszi kezdete: 21-én 7 ó. 43 p. — A nappal tartama 26-ór; 12 óra 27 perc; e hét folyamán 20 percet növekedett. — A hold fényváltozása: utolsó negyed 24-én.

Március idusa

A hagyományos fényvel, bensőséges lelkes hangulatban ünnepelték meg az idén is Magyarországi népe magyar szabadság ünnepét, március idusát. Mint minden évben, az idén is az egyetemi ifjúság bajtársi egyesületeinek ünnepélye fejezte ki az egész országnak a márciusi napok hősei és eszményei iránti kegyeletét és ragaszkodását. A Vigadóban tartott ünnepség során lelkes szeretettel ünnepelték a kormányzót akiknek tiszteltére este az Operában a Cserkész-szövetség rendezett diszlocadást. A legkisebb faluban is megrendezték a márciusi ünnepséget, az iskolákban a jövődi reménysegei, a kicsi magyarok lelkesedtek a mult lélekemlékeimen, a nagy magyarok példáján és a házakon — kicsiny viskókon és hatalmas palotákban — lengő háromszíni zászlók, a gyermekek és felnőttek mellén virító kokárdák hirdették, hogy a magyarországi szívében élnek még Kossuth Lajos, Petőfi Sándor és a magyar szabadság nemes célkitűzései...

Darányi Kálmán üdvözlése. Darányi Kálmán miniszterelnököt a nagy szabású és az országépítő munka alapjait megteremtő győri program nyomán a törvényhatóságok sora keresi fel üdvözlő táviratokkal. A varmegyei és városi törvényhatóságok üdvözlései a lakosság nagy lelkesedését, szeretetét, bizalmát, törhetetlen ragaszkodását és az építőmunkába való bekapcsolódásra való készségét fejezik ki.

Mentesség a rokkantellátási adó alól. A rokkantellátási adó alól eddig csak azok a hadirokkantak, hadlövészek és hadiárva részesültek adómentességben, akik a rokkantellátásra való jogosultságukat 1929 december 31-ig igazolták. A pénzügyminiszternek a Budapesti Közlöny március 13-iki számában közzétett 43000/1938. sz. körendeletre megadja a lehetőséget arra, hogy a hadirokkantak, hadlövészek és hadiárva jogosultságukat börtönök utólag is igazolhassák, amely esetben részükre az adómentesség az igazolást követő évtől kezdve biztosított. Azok, akik jogosultságukat az é. május végén igazolták, már az 1938. évi is részesülnek rokkantellátási adómentességben.

ADÁS-VÉTEL

A somogy megyei Kötése községben Tekvő Csicsal-pusztán 120 magyar-holdas birtok épületekkel együtt szabad kézből eladó. A birtok két részre is könnyen elosztható. Ugyanott egy cséplőgép-garnitúra (Fordson-tractor, Első Magyar Gazdasági Csepő 1070-es és egy Hoffer Schrantz-elevátor összes szíjzattal együtt) is eladó. Cim: Hartwich Gáspár, Kötése, Csicsal-pusztán.

Össze fogni a szent magyar célok érdekében! Az Országos Frontharcos Szövetség hódmezővásárhelyi főcsoportja a szentesi, mindszenti és földéki csoportok bevonásával március 14-én márciusi vacsorát adott. A vacsorán résztvett Mikecz Odón dr. igazságügyminiszter is, aki Takách-Telvey József gróf nyugalmazott altábornagy, az Országos Frontharcos Szövetség elnöke, vitéz Pintér Vilmos nyugalmazott alezredes és Kertész Elemér országos ügyvezető elnök kíséretében hét órakor érkezett meg Hódmezővásárhelyre. Mikecz Odón igazságügyminiszter nagyhatalú beszédében, amelyet gyakran szakított félbe a meleg ünneplés kifejtette, hogy olyan idöket élünk, amikor minden magyar embernek össze kell fojnia a szent, nagy magyar célok érdekében.

Felgyógyult Hajtó Antal rendőrőrfőrmester. Március 13-án délután családjá kíséretében gyógyultan hagyta el a Szent István-kórházat Hajtó Antal rendőrőrfőrmester, akit mint ismeretes, pár héttel ezelőtt a pestszentlőrinci Szarvascsárdánál szolgálat közben két beütő revolverrel megsebesített. A hős rendőr életveszélyes állapotban került a kórházba, ahol Hothly Miklós korábbi orvos megátogatotta. Az orvadás, lelkiismeretes orvosi munkának meg lett az eredménye: a nagybeteg felépült. Hajtó Antal másnap reggel megjelent Török János rendőrfőrmesternek ott és szolgálatra jelentkezett. A főparancsnok meleg szavak kíséretében újabb megdicsérete a hős rendőr és intézkedés történt, hogy teljes felépüléséig még szabadságot, azután könnyebb írodai szabadságot kapjon.

Kiszagada-nap Kiskunhalason. Április 3-án nagy szabású kiszagadanapot rendeznek Kiskunhalason. A gazdaság élnöke vitéz Purguly Emil volt földművelésügyi miniszterrel szembejelenik a gyűlésen Marschall Ferenc földművelésügyi miniszter és vitéz Endre László alispán is. A gazdasággyűlésen kérni fogják a szérumgyárak megrendszabályozását, a minőségi termelés fokozottabb támogatását, mezőgazdasági hitelt, állami műtrágyaakciót, tanyai posta- és telefonszolgálatot, utakat, konzervgyárakat és hűtőházakat.

„Jóbarataink gárdája”
gyarapszik!

A közelmúltban kihirdetett versenyünkben arra hívtuk fel jóbaratainkat, hogy új előfizetőkkel gyarapítsák a „Vasárnap” táborát. Ugyanakkor közöltük azt is, hogy az elért eredményeket — egy pontnak véve a negyedévi egypengős előfizetést — pontozni fogjuk és mindazoknak, akik egy pontot értek el: egy mezőgazdasági szakkönyvet küldünk; két pont esetén egy kitéző magyar író regényét; három pont eléresek egy mezőgazdasági szakkönyvet és egy regényt; négy pont eléresek esetén a versenyző feléig díjmentesen kapja a „Vasárnap”-ot; végül öt pontos eredményével a pályázót egy művészi kitétel, díszes tokban elhelyezett bűvészermel (plakett) tüntetjük ki.

Az eddigi eredmények alapján a „Vasárnap” jóbaratainak gárdája ezidőszárat a következőképpen alakult.

Szűcs János (Csokoládépuszta)	8
Ifj. Nagy József (Zalavár)	5
Ifj. cs. Nagy József (Kapos-szentbenedek)	4
Horváth György (Kispáli)	4
Farkas Gáspár (Mezőkövesd)	3
Kozári István (Tényő)	3
Kis Károly (Alsómocsolád)	2
Ifj. Szabó József (Pótréte)	2
Poór Ernő (Asszonyfalva)	2
Tamács Ferenc (Páhi)	2
Rakaczky József (Gagyapáti)	1
Kiss János (Tápiósele)	1

Örömmel várjuk az újabb jelentkezéseket.

Gyermekeivel együtt
a halálba mentegy asszony

A budapesti Mária Valéria-telep 33. számú barakájában lakott Haig János gyári munkás feleségével és hat éves Ilonka nevű leányával. Haig János március 12-én kora reggel munkába ment. Nyolc óra tájban az egyik szomszédasszony bement Haigékhoz és a padlón vérbefagyva találta Haig Jánosnét és a kislányt. Megdöbentő dráma történt: Haig Jánosné beretvával átvágta a kislány torkát, azután felmetszette a saját ereit is. Segíteni nem lehetett rajtuk, mindketten halottak voltak. A szomszédok úgy tudják, hogy Haigék néhány száz pengőnyi megtakarított pénzüket kölcsönadták, de az adós nem tudta visszazárni, Haigné elkeserítette, hogy a pénzük elveszett, állandóan idegeskedett és diághatam idegrohamában kevette el lettét.

Zadravec püspök ünneplése. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége ünnepi vacsorát rendezett társelnökének, P. Uzóczy Zadravec István ny. tábori püspöknek tiszteletére abból az alkalomból, hogy a kormányzó az I. oszt. magyar Erdemkeresztrel tüntette ki. Az ünneplésnek három szónoka volt: Hász István tábori püspök, Sztranyavszky Sándor, a képviselőház elnöke és vitéz Endre László alispán. Sztranyavszky Sándor mint ünnepi szónok azt hangoztatta, hogy a szociális nemzeti állam nem szavakkal akar hatni a tömegekre, hanem igazságokkal, amelyek megvalósításával biztonságot nyújt a tömegnek, államnak, egyéneknek egyaránt. Zadravec püspök válaszában a következő gyönyörű szavakat mondotta: „Ahhoz, hogy nagy és boldog legyen az évezredes és többi években annyira meztelenül szegény hazánk, láng, örök tűz kell, elhatatlan tűz és ez csak Isten tüze, Krisztusnak tüze!”

Tangóharmonika az urhölgyek legkedveltebb szórakozása. Nemcsak az otthonban, de mindenütt, ahol vidám hangulatra vágyunk, összejöveteleken, házi-büfékon, mind gyakrabban szól a bájos hölgyek kezében a Sternberg-hangszergyár modern, ékszerszerűségi hangszere: a tangóharmonika. Mindenki, aki hallja, elragadtatással állapítja meg, hogy ez a gyönyörű, elbájolóan szép kivitelű és igazán kellemes hangszere szólószámok előadására és zenekari szereplésre egyaránt alkalmas. Ugyen ismereteli, mely a különböző modellek részletes leírását is tartalmazza, szívesen küld a Sternberg királyi és udvari hangszergyár, VII., Rákóczi-ut 60. Aki a Sternberg-hangszergyárban egy tangóharmonikát vásárol, annak utes gondja a hangszere megtanulására, mert a Sternberg-hangszergyár saját kiadású, az összes eddigi tanítási módszert felölelő, újrendszerű magyarnyelvi iskolája segítségével rövid idő alatt megtanulhat harmonikázni.

Férje halálhíre a feleség is meghalt. Ipsics Sándor göllei (Somogy-megye) néptanító, aki közszerzetben álló szellemi irányítója volt községe népének, a háborúban szerzett betegsége következtében a kaposvári kórházban elhunyt. Amikor a szomorú hírt közölték Gollén tartózkodó feleségével, az uriaszony eszméletlenül esett össze. Agyvérzést állapítottak meg nála. Ipsics Sándorné még aznap este meghalt.

Szőlőoltvány kiírásítás!

Szőlőoltványokat és gyökereket vesztő szőlőket sőt nem létező oltványt árulunk, hogy minden gazda telepéről szerzhessék be szükségeseit. Bulgáriából származó speciális újodások I. oszt. Ripária alanyon 8 fillér, Borlanderi alanyon 9 fillér. Kis szépségűhivál II. osztályu 4 fillér. Közismert bor- és osmegyfajták I. oszt. Ripária alanyon 5 fillér, Borlanderi 6 fillér, II. oszt. 3 fillér. Gyökereket vesztő I. oszt. bármely fajta 4 fillér. Százszázalékos szavasság; telepen államilag engedélyezve; éremmel és oklevéllel többszörösen kitüntetve. Képes árjegyzéket díjmentesen küldök. Cim:

Juhász Vilmos, Abasz, új szőlőtelep, 642 szám. Heves m.

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves Reményi Mihály hangszertelepen. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60. Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzéket!

A munkáskérdések és a keresztény szellem. Bornemisza Géza kereskedelem- és iparügyi miniszter résztvett és nagyobb beszédet mondott a szegedi katolikus legényegyletek hivatalos szervezeteinek gyűlésén. Fontosnak tartotta, hogy a kormány a gazdasági életben a keresztény erkölcs és a nemzeti szempontok követelményeit érvényesítse. A jövő tennivalói közül legfontosabb feladatnak a munkaszabadság biztosítását jelölte meg. Szavalt így fejezte be: „A magyar munkásnak visszaadja Isten, hazáját és lelki egyensúlyát és akkor meg fogja kapni a magyar munkásság a magyar közvélemény támogatását minden jogos és igazságos ügyében!”

Levegta a villamos egy kisküldi lábát. Körölyi Zsigmond, egy iskolagazdát 13 éves gimnazista fia március 14-én délután a fővárosi Fehérvári-uton legrött egy mozgóban lévő HÉV-kocsiról. A diák oly szerencsétlenül ugrott, hogy a motoroskocsi alá került és annak kerékei lecsúsztak a baltábat. Súlyos állapotban vitték a mentők az Új Szent János-kórházba.

Kövacs ur találkozik az utcán Ifjúkor pajtásával, akit tíz év óta nem látott.

— Hogy van a kedves feleséged, — kérdi tőle — megörülte Ifjúkori karusságát?

— Megörülte? Szó sincs róla! Megduplázta! — feleli az ifjúkori barát.

Tíz kilométerrel rövidebb lesz az ut a Dunántúl és a Tiszántúl között. A dunaföldvár-kecskeméti országúttal az eddigi kanyargós és hosszú mút helyett nyílegyenes irányban építik meg Fülöpészlás és Kerekegyháza pusztáin keresztül. Ily módon mintegy tíz kilométerrel rövidül meg az ut a Dunántúl és a Tiszántúl között és hatalmas tanyavilág kerül az ország forgalomba. Az ut építésének elősegítése végett Fülöpészlás birtokossága a szükséges területeket ingyen ajánlotta fel.

Öngyilkossági kísérlet a temetőben. Március 12-én délután a budapesti Kerepesi temetőben a halottasház közelében az egyik sírkereztre nyakasszával akasztotta magát Tarkányi Miklós 24 éves napzámos, aki Sashalmon az általi barakktelepen lakik. A temetőőr észrevette az öngyilkossági kísérletet és levágta az életunt embert. Tarkányi, amikor magához tért, elmondotta, hogy anyagi okok miatt akart meghalni.

12 újabb kivégzés Moszkvában

A „trockiista hazaárulók” bűnperének 18 vádlottját: Bucharint és 17 társát halálra ítélték és kivégezték.

Az ítéletet a vasárnapra virradó éjszaka hirdette ki a véstörvényeszek s a tizennyolc halálraítelttel kevéssel utóbb kivégezték. A huszonegy vádlott közül csak három menekült meg a halálbüntetésétől: Kozlovski volt londoni szovjetnagykövét, Bessanov, a berlini orosz kereskedelmi képviselő volt vezetője és Plotnov, a három orvosvádlott egyike. Rakovszkit 20 évi, Bessanovot pedig 15 évi fegyházbüntetésre ítélték. Plotnov orvos, akinek felesége a főállományes halált kért, 25 évi fegyházbüntetésre kapott.

Vajjon meddig tart még ez az embertelen mérsárlás Szovjetországban?

Rövid
történet

A kövek rabja

IRTA: FORGÁCS FERENC

A faluban csak így ismerték mindenki: „Krisztusfaragó Bálint”. Az iskolában még úgy hívták: Horváth Bálint. A község háza is ezen a néven fizetett adót, de a legkisebb gyerek is így igazította el hozzá a látogatót: „Krisztusfaragóék ahun laknak e. Ott a templom mellett, abban a kontyos házban...”

Minden este felvette a rokkantságot. Ebből tengette az életét. Az örökös kis birtok jövedelmét másra fordította. Örömlen, faragatlan kövekre. Még vesőre és kalapácsra. Mert Horváth Bálint művész volt. A fájdalom s az összetört lelkek művésze. Ezért nem lépett ki tizenhat esztendeje a ház kapuján.

Bajára, rokkantságára még büszke is volt. Baleset történt vele. Még 1918-ban, az olasz fronton. A Monte San Michelen, hová az iskola padjából került a nagy világégek alkalmával... Tizenhét géppuskagolyó fúródott fiatal testébe... s a legdramatikusabb ápolás ellenére is mindkét lába békés maradt... Régi cselédjük, Erzsébet néni volt mellette... Ő ápolgatta, ő próbált napusagrárt, derűt lopni beakonyodott letelebe.

Látogatók csak ritkán koptatták háza küszöbét. Nem túrt maga mellett Erzsébet néni sem.

Az én családom barátságban élt Bálint családjával... Szomszédok voltunk. Suttó gyermekkoromban magam is gyakran megfordultam náluk s ennek a régi barátságunk jogán felkerestem. azzal a szándékkal, hogy megtudjam végre ennek a rejtélyes embernek a titkát.

Mert valami titka volt, anyni bizonyos. Csak takargatta, rejtegette az emberek elől.

Mert nem tudtál felém jönni, csak karjait tártá ki barátságosan, örömmel. Tizenhat év után is megismert. Láttam az arcán, hogy beszélni akar nekem, aki úgy élhettem emlékeimben most is, mint sok-sok évvel ezelőtt.

— Látod, Janika, nem vagyok vadember, mint ahogy a hírem vittek.

Igy mondta: „Janika”. Pedig már a harminc felé közelítettem. Igaz, ő is megváltozott. Öreg ember lett. Nyugodtan mondhattam hát neki, hogy Bálint bácsi.

— Nem szeretem a kíváncsi embereket — folytatta egyre izgatottabban. — Akik eddig jöttek hozzám, csak kérdeztek, kérdeztek, én meg nem válaszoltam... Hidd meg, Janika, néhez arról beszélni...

Kipirult az arcom, mert tudtam, hogy most titkot biz ráni. Titkát, amelyből tizenhat éven keresztül a szomszédok csak a kalapács nehéz zuhanását hallották. Ugy néztem az arcába, mint gyermek koromban azoknak a könyveknek a lapjaira, melyeket elrejtettek előlem. Szobor volt az arca, egy kőbe faragott fej mozdulatlan arca. Mint valami középkori legendát, hallgattam a beszédét.

— A nagy tragédiák nem kíváncsiak napvilágra. Azokat bent a lélekben kell leszámolni. Különben csak szánakoznak rajtunk, de segíteni senki sem tud. De hozzád őszinte leszek. Ha tudnád, hogy hányszor vártalak már...

— Nem mertem jönni — akadozott a hangom.

— Pedig meg kellett volna érezned, hogy várlak. Emlékszel még a gerlékre? Meg a Poldi szamárra? Menyit mulattunk, amikor elszaladt s a Király-tanyáig loholtunk utána. Most már egyedül kellene futnod...

Csak most néztem körül a szobában. Az asztalon, a szekrény tetején, a polcokon egyforma, kőbe faragott fejek. Mintha sokszorosított, gipszminta után készültek volna. Mélytelen fájdalom tükrö volt mindegyik s ahogy magam előtt láttam Bálint eltört arcát, a mely barázdákat, a becsétt, kiégett szemeket, megdöbentem. Valamennyi Bálint volt. És mégse. Volt egy közös vonása a szobornak, amelyet hiába kerestem Bá-

lint arcán. De, úgy látszik megértette a gondolatomat, a ki nem mondott kérdést.

— Tudom, min jár az eszed, Janika. Megpróbáltatásokra születik az ember. Tizennyolc éves voltam, amikor kivitték a frontra. A Monte San Michelen, az első pergőtűzben megismertem a pokol borzalmait. Rohamot roham követett. Csak löttünk, löttünk s ma már nem tudom, hogy mi történt körülöttem. De egy szó, amely végigkísér egész életemben, most is a fülemben cseng: „Előre!”... Alig futottam pár lépést, arcom elresem. Apró, tompa ütéseket éreztem a testemen. És senki sem törődött velem...

S ahogy felelevenítt a multat, begyázódik szemel sarkába, szája széleire az a vonás, amely megkülönböztette eddig a szoborfejektől. Kigyul a tekintete, megmarkolja a toloszék karfáit.

— És ott, valahol a drótakadályok mögött, mindenkitől elhagyatva, eszméletemre tértem. Egy arcot láttam a felhő foszlányok között s fájdalmas vonásait sohasem fogom elfelejteni. Szomorúság permegetett, szeméből. Ma már tudom... Krisztus volt... Hogy megmutassa szenvedéseit... Hogy az én szenvedésem, fájdalomom csak egy csepp a nagy Óceánban. Akkor lettem szobrász, békán, ott, a drótakadályok mögött. S azóta se ejjelem, se nappalom. Keresem azt az arcot a kalapács zuhanásában, a véso nyomában, a kő mozdulatlan rétegeiben, magamban. Ezért vártalak. Hogy elmondjam neked: meg kell találnom egyszer a tökéletes Krisztus-arcot...

Ujjból a szobrokat néztem, a kövekbe öntött élő fájdalmat.

— Mondd, Bálint, és azt a fejet próbáld kifarangni, amit ott láttál a drótakadályok fölött?

— Igen, de eddig még nem sikerült. Sok képet, faragott Krisztus-arcot láttam már azóta, de egyik sem tökéletes. Ha akkor a sebesülési pillanataiban kalapács lett volna a kezemben, ma már talán világhírű művész lennék. De sok idő mult el s minden nap homályosabb lesz az emlékem. Meggyőződésem, hogy minden tanulmány kevés ahhoz, hogy valaki tökéletesen vissza tudja adni a krisztusi vonásokat. Szenvedni kell sokat és nagyon, embertelenül, zúgolódás nélkül: Krisztusi módra.

Azt hittem, hogy most már birtokában vagyok Krisztusfaragó Bálint titkának. Valahol mélyen, benn a lélekemben sötét gyanu bontogatta szárnyait. Bálint nem is ember. A rögeszmétől biztosan elborult az elméje, de be kellett látnom, hogy tévedtem. Emberibb hang sohasem szót hoztam:

— Janika, ha nem jött volna a háború, képzőművész lettem volna.

Szobrász! Mennyi szim, élet várt volna reám. Te, Janika, már legény vagy. Fiatal, két erős karod s fiatal a szíved. Engem anyámon kívül még soha nem csókolt meg nő. Színes, égő álmaimban — mert ilyenek is vannak — nők kísértének, tavasz és nyár között. De nem tudok utánuk menni. Örökig nézem a körülöttem nyüzsgő, holnapot kereső életet... Méhek zümmögnek, darazsak donganak, bogarak, lepkek röpködnek, madarak huncuroznak a lombok között és zöldhasu gyíkok kergetőznek a fűben. Szellőszárnyon, lepkek és méhek lábain vándorol a himpor, hogy beteljesedjék az örök törvény, valóra váljon az élet titokzatos álma.

Elpirultam. De nem a kielégített kíváncsiság pirja futott a bőröm alá, hanem a szégyen. Szégyeltem fiatalnak, erősnek, egészségesnek lenni Bálint előtt. Szégyeltem, hogy esténként várnak reám a nyitott ablakban. S az fájt a legjobban, hogy csókot kapok a simogató hangért, az ügyetlen bőrt, amivel körülfontja egy férfi a nő életét. Szégyeltem, hogy még sohasem szenvedtem az életben. S egyszerre összetörtnek, boldogtalannak éreztem magam. És megértettem Krisztusfaragó Bálintot. Nem, nem örült. Ember, Ember!...

— Te vagy az első, Janika, akinek elmondottam ezeket. Te vagy az első idegen, aki betette ide a lábát. S most tud meg, hogy miért vártalak. Azért, hogy a fiatalagsággal, kemény, akaratos nézéseddel munkára érkents. Hidd el, már csak a dolgozni akarás tartja bennem az erőt... Gyakran szédülök s az árnyék már belopakodott a szobámba...

Nem tudtam válaszolni. Megsimogattam a vesőt, a kalapácsokat, a nyers kőtömböt, ami ott feküdt az asztalon. S ahogy kiindultam a szobából, Krisztusfaragó Bálint arca egyszerre megváltozott. Friss lett, fiatal. Különös tekintettel nézett az arcomra. Fölkapta a vesőt és a kalapácsot s rázudított a kötömbre.

Kint a tornácra még hallottam utánam kiáltó hangját az igéret őszinteségében:

— Janika... Holnap... gyerek... Holnapra elkészülök...

S a mondat lendületében ott csegett a San Michele varázsszáva:

— Előre!...

Találja ki!

1. Hol és mikor semmisítették meg a tatárok a magyar seregeket?
2. Hol és mikor volt a százötven éves törökuralom kezdetét jelentő véstes csata?

A levelezőlapra irt válaszokat a Vasárnapi szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell beküldeni tíz napon belül. Elkészve ér-

kező megfejtést nem veszünk figyelembe. Jutalom

öt darab ötpengős!

Kiosztjuk öt olyan előfizetők között, aki helyes választ küld, előfizetők táborunk tagja és előfizetési díjhátraléka nincs.

A *Találja ki!* helyes megfejtését és eredményét a 15-ik számban tesszük közzé.

A Vasárnapi 9-ik számában közölt *Találja ki!* kérdésre 57 előfizetők választott; valamennyien helyesen, megírva, hogy a *Magyarországgal határos államok: Ausztria, Jugoszlávia, Románia és Csehszlovákia fővárosai: Bécs, Belgrad, Bukarest és Prága.*

Öt pengő jutalmat nyert:

1. Csizmadia Gábor (Soltvadkert),
2. Gergely István (Kábu),
3. Katona Lajos (Földes),
4. Csöke János (Pálfa),
5. Sarkadi Mihály (Mátyásföld).

A jutalmakat elküldöttük.

IGAZGYÖNGYÖK

A hallgatás olyan szép tulajdonság, hogy a fecsegek magasztalják legjobban.

A derek ember megválasztja barátait, a kevely ellenségeit. Az önzőnek nem kell sem barát, sem ellenség. Az élelmes ember mindegyikből hasznot húz.

A mi költőink

Csalfa mosolyodtól...

Csalfa mosolyodtól
Svédied nagy ut van,
En már elfáradtam
Ebben a nagy útban,
Nekem már fogytunk van
Régi reményeségem,
Hogy a vérsz szíven
A szivedig érjen.

Pirosló hajnalon
Mégis egyre várlak
Háthogya az álmon
Mégis elhoznának,
Háthogya a szíved
Iti dobogna végre,
Háthogya a szívem
Találkozna vele...
NYAKAS LÁSZLÓ (Konyár)

Szeretettelre ébredtem...

Szeretettelre ébredtem,
Szemeim itták a színeket,
Lelkem belereszkettél vigán,
S öröm vette körül szívemet.
Az erdőben hangosan dalolt
A tarkatollu madársereg
S az árnyékos lombkoronákon
Tündököl napugár reszkettél.

A színes mezőkön virágok
Lelkelték illatukat felém,
A nap, mint óriási virág
Szórtá szírnát a tavasz egén.
Szeretettelre ébredtem,
Szemeim itták a színeket,
Lelkem belereszkettél vigán,
S öröm vette körül szívemet.

MAJZIK MÁRTON (Mesterszállás)

A fonóban hallgat a dal...

A fonóban hallgat a dal, csak a sok
könyny járja,
Kitagadott, rongyos koldus, van, aki
még szánya?
Mit könnyeztek?, kacagjatok, neves-
setek lányok!
Leszek én még nagyon boldog, hisz
majd meglátjátok!

De mégis jobb, hogy hallgat a könyny-
fakasztó nóta,
Csendes ima az ajkamon... nem
tehetek róla,
Megtámadtak az emberek, pedig nin-
csen vétköm,
Keresem a boldogságot, ez rójak
fel nekem.

GYUTAY ISTVÁN
(Magyarország)

ÜSTÖKÖS

A lószerszám, csizma, bakancs, kocsibőr gyógyszer Folyékony bőrpoló. Mindenki ismeri. Mindenütt kapható. Törvényesen védve. Csak zárt palackban valódi.

Gyártja:
Sárkány Vegyitermék Vállalat,
Budapest, VII., Damjanich-u. 28/a.
Telefon: 1-432-71.

